

MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının 21. Yüzyıl Becerileri Açısından Analizi

Analysis of MoNE 2013 Preschool Education Program in terms of 21st Century Skills

Mehmet Nur TUĞLUK, Banu ÖZKAN

Geliş Tarihi/Received: 15/09/2018 Kabul Tarihi/Accepted: 10/10/2019 Yayın Tarihi/Published: 15/10/2019

Özet: Araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan kazanımları, göstergeleri 21. Yüzyıl becerileri açısından analiz etmektir. Araştırmada, Okul Öncesi Eğitimi Programının 21. Yüzyıl becerileri açısından içerik analizinin yapılması amacıyla tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından programda yer alan kazanım, göstergeler doğrultusunda oluşturulan "Uzman Görüş Formu" ile okul öncesi eğitim ve 21. Yüzyıl becerileri alanlarında çalışan 15 akademisyenin görüşleri alınarak toplanmıştır. Program genel olarak incelendiğinde, uzman görüşlerine göre okul öncesi eğitimi programında gelişim alanlarındaki kazanımlarda, psikomotor ve öz bakım alanlarında 21 yüzyıl becerilerine yönelik amaç ve kazanımların yer almadığı bununla birlikte sosyal-duygusal, bilişsel ve dil becerileri alanlarındaki 21. Yüzyıl becerilerine yönelik kazanımların, tüm programdaki kazanımları içerisinde %25.9'luk bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir. 21. Yüzyıl becerilerine yönelik göstergelerin de tüm göstergelerin %15.5'ini oluşturduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: 21. Yüzyıl Becerileri; Okul Öncesi Eğitimi Programı; Okul Öncesi Çocukları.

Abstract: The aim of the research is to analyze the achievements and indicators in the 2013 Preschool Education Program of the Ministry of National Education in terms of 21st Century skills. In the research, screening method was used for content analysis of 21st Century skills of Preschool Education Program. The data of the study was collected by the researchers' opinions and the opinions of 15 academicians working in the 21st Century skills with the "Expert Opinion Form" and formed in line with the indicators. When the program is examined in general, according to the expert opinions, the achievements of 21st century skills in the fields of social-emotional, cognitive and language skills, as well as the achievements of 21st century skills, are not included in the objectives of the 21st century skills in psychomotor and self-care areas. It has been determined that it has a 25.9% share in its gains. It is determined that the indicators for 21st century skills constitute 15.5% of all indicators.

Keywords: 21st Century skills, preschool education programme, preschool children.

1. Giriş

Günümüzde en çok dikkat çeken konulardan biri 21. Yüzyıl becerileridir. Değişen teknolojik ilerlemeler, yaşam koşulları, sanayileşme, kentleşme, hızlı nüfus artışı, gibi unsurlar yaşam sorunlarını arttırmaktadır. Toplumdaki değişimler birçok kişi ve kurumu etkilemektedir. Eğitimde bu kurumlardan biridir. Yaşanan değişimler eğitsel açıdan da bazı değişimleri meydana getirmektedir. Eskiden bir öğrenciden beklenen davranış biçimi ve bilgi şu an için farklılaşmış durumdadır.

Çağımızın toplumu bilgi toplumu olarak adlandırılmaktadır. Bilgi toplumunda, küreselleşme olgusu, bilginin hızla yayılması ve geniş kitlelere ulaşması, farklı özellikteki kültürlerin birlikte yaşama zorunluluğu, bilim ve teknolojiadaki gelişmelerin yanı sıra savaşların, doğal afetlerin, çevre sorunlarının olması bireylerin daha çok teknolojik ekonomik, sosyal ve kültürel değişimlerle yüzleşmesine neden olmaktadır. Bireylerden, hem nitelikli bir biçimde özel, sosyal ve mesleki yaşamlarını sürdürebilmesi hem de karşılaştığı değişimlerden olumlu değişimlere uyum sağlaması, olumsuz değişimlere anlamlı tepkiler göstermesi beklenmektedir. Dolayısıyla bireylerin meydana gelen değişimlere uyum sağlaması ya da tepki vermesi, teknolojiyi yakalayabilmeleri, hızla üretilen bilgi yığınları arasında bilgiyi seçerek, analiz ederek ve değerlendirerek elde etmeleri, elde ettikleri bilgiyi günlük yaşamlarında kullanabilmeleri ve ürüne dönüştürebilmeleri için temel becerilerinin yanı sıra üst düzey beceri ve yeterliliklere sahip olması gerekmektedir. Bilgi toplumunda bireylerin sahip olması gereken bu beceri ve yeterlilikler 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılmaktadır (Aygün, Ş., Atalay, N., Kılıç, Z., & Yaşar, 2016).

Okul Öncesi Eğitim Programının eklektik özelliği şöyle açıklanmıştır. “Çeşitli ülkelerdeki okul öncesi eğitimi programları incelendiğinde, programların farklı yaklaşım ve modelleri temel olarak oluşturulduğu görülmüştür. Bu programda 21. yüzyılın gereksinim duyduğu bireyi yetiştirmek, ulusal özellik ve gereksinimleri karşılamak amacıyla farklı öğrenme kuram ve modellerindeki çocuk merkezli uygulamalardan yararlanılarak bir senteze ulaşılmıştır” (Meb, 2013: s.13).

Bu bağlamda 21. Yüzyıl becerilerinin kazanılması, ulusal ve uluslararası alanda büyük önem taşımaktadır. Değişen şartlara uyum sağlayabilmek ve problem çözmek 21 yüzyıl becerilerini gündeme getirmiştir. 21. Yüzyıl beceri programlarının her yaşa, her eğitim kademesine göre çeşitlendirilmesi, gelişmiş bir toplum açısından gereklilik göstermektedir. Bu bağlamda, var olan eğitim uygulamaları ve programlarının incelenmesi, yapılacak 21. Yüzyıl becerileri çalışmalarının gerçekçi ve ihtiyaca yönelik olarak şekillendirilmesini sağlayabilecektir.

Okul öncesi dönemde 21. Yüzyıl becerileri eğitiminin önemini arttıran diğer gelişmeler ise 21. yüzyılda okulları ve eğitim kurumlarını dinamik küresel pazarda rekabet edebilir çocuklar yetiştirmeye hazırlamak gerekmektedir. 21.Yüzyılın küresel sınıflarında öğretmenlerin pedagojik becerilerinin inovatif stratejilerle dönüştürülmesi amaçlamalıdır. Bununla birlikte araştırmacılar 21. Yüzyıl becerilerine yönelik tutumun okul öncesi dönemde şekillenmeye başladığını, okul öncesi dönemde kazandırılan bu becerilerin ileriki yıllarda da problemle başa çıkabilme ve üretken bir birey olmaya karşı olumlu tutum geliştirmede önemli yeri olduğunu ifade etmektedir (Tuğluk ve Altın, 2018).

21. yüzyıl becerileri Avustralya, Kanada, Finlandiya, Belçika, İrlanda, İtalya Norveç, Yeni Zelanda gibi ülkelerin eğitim programlarında yer almaktadır. Türkiye’de ise 2004 yılında uygulamaya konan ilköğretim programlarında tüm derslerde, ortak beceriler olarak eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma, problem çözme, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik becerilerine yer verilmiştir (OECD, 2009). 21. yüzyıl becerileri, yalnız başına ne beceriyi ne de bilgiyi kapsar. 21. yüzyıl becerileri; anlamayı ve performansı içerir. Başka bir deyişle bilgi ile becerinin harmanlandığı bir kavramdır (Dede, 2010).

21. yüzyıl becerilerini; farklı kurum ve kuruluşlar; ATCS (Assessment and Teaching of 21st Century Skills), P21 (Partnership for 21st Century Learning), OECD (Organization for Economic Co-operation and Development), ASIA Society (Asia Society Partnership for Global Learning), ISTE (International Society for Technology in Education), NCREL (North Central Regional Educational Laboratory), EU (European Union)farklı biçimlerde sınıflandırmışlardır. Bu sınıflandırmalar tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo 1. 21. Yüzyıl Becerilerinin Alan Yazında Sınıflandırılması

P21 (Partnership For 21st Century Skills)	NCREL En Gauge (North Central Regional Educational Laboratory)	ATCS (Assesment And Teaching Of 21 Century Skills)	NETS/ISTE (National Educational Technology Standards)	EU (Europea n Union)	OECD (Organisation For Economic Cooperation And Development)
Öğrenme ve Yenilenme Becerileri Yaratıcılık ve yenilenme, Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme, İletişim ve İşbirliği	Yaratıcı Düşünme Uyum, karmaşıklığın üstesinden gelme ve öz yönetim Meraklı, risk alma ve yaratıcılık Etkili İletişim Takım halinde işbirliği içinde çalışma, Kişisel, sosyal ve vatandaş sorumluluğu, İnteraktif etkileşim	Düşünme Yolları Yaratıcı ve İnovasyon Eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme, Bilişüstü farkındalık Çalışma Yolları İletişim İşbirliği	Yaratıcılık ve İnovasyon Yaratıcı düşünme, bilgiyi yapılandırma ve ürüne dönüştürme ve süreçte teknoloji kullanımı Eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme İletişim ve İşbirliği Dijital medya kullanımı İletişim kurma İşbirliği içinde çalışma	Öğrenme yi Öğrenme İletişim Ana dilde iletişim kurma Yabancı dil ile iletişim kurma	Heterojen gruplarla Etkileşim Diğerleriyle iyi ilişkiler kurma İşbirliği içinde takım halinde çalışma Karmaşık olayları yönetim ve çözme
Yaşam ve Kariyer Becerileri Esneklik ve Uyum Yeteneği Girişim ve Öz Yönetim Sosyal ve Kültürlerarası Beceriler Liderlik ve Sorumluluk	Yüksek Üretkenlik Planlama ve Yönetim Araçları etkili kullanma Üretim yeteneği ve yüksek kalite	Dünyada Yaşama Küresel ve yerel vatandaşlık Yaşam ve kariyer Kişisel ve sosyal sorumluluk (Kültürel Farkındalık)	Dijital Vatandaşlık Kültürel ve sosyal konuları teknoloji aracılığı ile anlamak	Kültürel farkındalı k Sosyal ve vatandaşlı k yeterliliği Girişimci duyarlılığı	
Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri Bilgi okuryazarlığı	Dijital Çağ Okuryazarlığı Temel, bilimsel, ekonomik ve teknoloji	Çalışma Araçları Bilgi okuryazarlığı	Teknolojik Uygulamalar ve Kavramlar Teknolojinin anlamını,	Dijital yeterlilik	Teknoloji araçlarının kullanımı Dil, sembol ve metin kullanımı

Medya okuryazarlığı Teknoloji okuryazarlığı	okuryazarlığı Görsel bilgi okuryazarlığı Çok kültürlü okuryazarlık ve küresel farkındalık	Bilgi, İletişim Teknoloji Okuryazarlığı	sistemlerini ve uygulamalarını kavrama Araştırma ve Bilgi Akıcılığı Bilgiyi elde etmek, bilgiyi kullanmak ve değerlendirmek için dijital araç uygulamalarını kullanma	Bilgi kullanımı Teknoloji kullanımı
--	---	---	---	--

Kaynak: (Voogt ve Roblin, 2010, s. 11-12)

21.yy becerilerini sınıflandıran pek çok sınıflandırma içinden bu çalışmanın amacına en uygun olan P21 platformunun öğretmenler, akademisyenler ve iş dünyasındaki liderlerin katkılarıyla hazırladığı aşağıdaki tabloda yer alan sınıflandırma seçilmiştir.

Tablo 2. P21 Platformu 21 Yüzyıl Becerileri Sınıflandırması

Öğrenme ve Yenilenme becerileri	Yaşam ve Kariyer Becerileri	Bilgi Medya ve Teknoloji Becerileri
Yaratıcılık ve Yenilenme	Esneklik ve Uyum	Bilgi Okuryazarlığı
Eleştirel düşünme ve Problem Çözme	Girişim ve Özyönetim	Medya Okuryazarlığı
İletişim ve İşbirliği	Sosyal ve Kültürlerarası Beceriler	Bilgi ve İletişim Okuryazarlığı Yeterliği
	Liderlik ve Sorumluluk	

Yapılan alan yazın incelemesinde, okul öncesi eğitim programlarının değerlendirilmesi ile ilgili çalışmaların yapıldığı belirlenmiştir (Alisinanoğlu & Bay, 2007; Düşek, 2008; Turan, 2004). Ancak okul öncesi eğitimi programının 21 yüzyıl becerileri açısından analiz edildiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Okul öncesi eğitimde görev yapan öğretmenler için bir rehber olan programın 21 yüzyıl becerileri açısından analiz edilmesi ve belirlenecek olan sonuçların alan yazına sunulmasının okul öncesi eğitim uygulamalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. 21 yüzyıl beceri eğitiminin gerekliliği ve okul öncesi dönemin insan hayatındaki önemi doğrultusunda bu araştırmanın amacı, MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan kazanımları, göstergeleri, 21. Yüzyıl becerileri açısından analiz etmektir.

2. Yöntem

Araştırmada, MEB 2013 Okul Öncesi Eğitimi Programı'nın 21 Yüzyıl becerileri açısından içerik analizinin yapılması amacıyla tarama yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, sözel, yazılı ve diğer materyallerin içerdiği mesajı, anlam ve dilbilgisi açısından nesnel ve sistematik olarak sınıflandırma, kategorize etme, sayılara dönüştürme ve çıkarımda bulunma yoluyla sosyal gerçeği araştıran bilimsel bir yaklaşımdır (Büyüköztürk vd, 2008).

a) Örneklem: Araştırmada, seçkisiz örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda okulöncesi eğitim ve 21 yüzyıl becerileri alanlarında çalışan toplam 15 uzman çalışmaya dahil edilmiştir.

b) Veri Toplama Aracı ve Uygulama: Araştırmada, veri toplama aracı olarak okul öncesi eğitim programında yer alan kazanım ve göstergelerin, 21 yüzyıl becerilerine yönelik analizine ait "Uzman Görüş Formu" kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından oluşturulan formda, MEB Okul Öncesi Eğitimi Programı'nda yer alan kazanımlar, göstergeler, maddeler halinde yer almaktadır. 3'lü Likert türünde hazırlanmış olan maddeler, görüş belirtenlere "katılıyorum", "kararsızım" ve "katılmıyorum" şeklinde

seçenekler sunmaktadır. Çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen uzmanlara ölçme aracı elektronik postayla gönderilmiş ve tekrar elektronik postayla toplanmıştır. Veri toplama aracının kapsam geçerlik işlemleri aşamasında uzman görüşlerine başvurulmuştur. Bu kapsamda 2 okulöncesi alan uzmanı, 2 21 yüzyıl becerileri alanında çalışan uzman ve 2 ölçme ve değerlendirme alan uzmanlarının görüşleri alınmıştır. Uzman Görüş Formu, gelişim alanlarına göre belirlenmiş kazanımlar, göstergeler, olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Her kazanım, gösterge, maddeleştirilmesiyle oluşturulan toplam 406 madde yer almaktadır. Uzman Görüş Formu'nda yer alan kazanımların ve göstergelerin madde sayıları ve iç güvenirlik katsayıları (Cronbach Alpha) Tablo 3'te verilmiştir

Tablo-3: Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Kazanım ve Göstergelerin 21 Yüzyıl Becerilerine Yönelik Analizine Ait Uzman Görüş Formuna İlişkin Tanımlayıcı Değerler ve Güvenirlik Katsayıları

Alanlar	Cronbach Alpha
Bilişsel Gelişim Alanı (21 kazanım + 113 gösterge)	.99
Dil Gelişim Alanı (12 kazanım + 72 gösterge)	.99
Sosyal Duygusal Gelişim Alanı (17 kazanım + 53 gösterge)	.99
Motor Gelişim Alanı (5 kazanım + 70 gösterge)	.99
Öz Bakım Becerileri (8 kazanım + 35 gösterge)	.99
Formun tamamı	.99

Tablo 3 incelendiğinde, sonuçlar Uzman Görüş Forumu'nun tüm alt boyutlarının ve tamamının iç güvenirlik katsayılarının yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir ($p < .001$). Diğer taraftan en fazla kazanım ve göstergenin bulunduğu alanın ise bilişsel alan, en az kazanım motor gelişim alanı, en az gösterge ise öz bakım beceri alanında olduğu görülmektedir.

c) Verilerin Toplanması: Verilerin toplanması amacıyla hazırlanan 3'lü likert türünde maddeleştirilmiş kazanım ve göstergelerin yer aldığı "Uzman Görüş Formu", okul öncesi eğitim ve 21. Yüzyıl becerileri alanlarında çalışan 15 akademisyene elektronik posta ile gönderilerek, uzmanların görüşleri alınmıştır.

d) Verilerin Analizi: Verilerin analizi SPSS 23.0 paket programında yapılmıştır. Verilerin analizinde, Uzman Görüş Formunda yer alan maddelerin frekans ve yüzde dağılımları gibi betimsel istatistik yöntemleri kullanılmıştır.

3. Bulgular

Aşağıda uzman görüşlerine göre okul öncesi eğitim programında yer alan Motor gelişim alanı, Sosyal Duygusal gelişim, Dil gelişim, Bilişsel gelişim, Öz bakım becerileri alanlarında yer alan kazanım ve göstergelerin 21. Yüzyıl becerilerine yönelik analiz sonuçları verilmiştir.

Tablo-4. MEB Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Bilişsel Gelişim alanı Kazanımları ve Göstergelerinin 21. Yüzyıl Becerileri Açısından Dağılımı

P21 PLATFORMU 21 YÜZYIL BECERİLERİ SINIFLANDIRMASI	Öğrenme ve Yenilenme becerileri	21. Yüzyıl Becerilerine Yönelik Kazanımlar	21. Yüzyıl Becerilerine Yönelik Göstergeler
		Kazanım 2. Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur.	Göstergeler Nesne/durum/olayla ilgili tahminini söyler. Tahmini ile ilgili ipuçlarını açıklar. Gerçek durumu inceler. Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.
		Kazanım 3. Algıladıklarını hatırlar	Göstergeler Nesne/durum/olayı bir süre sonra yeniden söyler. Eksilen veya eklenen nesneyi söyler. Hatırladıklarını yeni durumlarda kullanır.
	Yaşam ve Kariyer Becerileri	Kazanım 13. Günlük yaşamda kullanılan sembollerini tanıır. Kazanım 19. Problem durumlarına çözüm üretir. Kazanım 17. Neden-sonuç ilişkisi kurar. durumlarına çözüm üretir.	Göstergeler Verilen açıklamaya uygun sembolü gösterir. Gösterilen sembolün anlamını söyler Göstergeler Problemi söyler. Probleme çeşitli çözüm yolları önerir. Çözüm yollarından birini seçer. Seçtiği çözüm yolunun gerekçesini söyler. Seçtiği çözüm yolunu dener. Çözüme ulaşamadığı zaman yeni bir çözüm yolu seçer. Probleme yaratıcı çözüm yolları önerir. Göstergeler Bir olayın olası nedenlerini söyler. Bir olayın olası sonuçlarını söyler
Bilgi Medya ve Teknoloji Becerileri			
	Toplam: 5 Kazanım	Toplam: 18 Gösterge	

Tablo 4.'te görüldüğü üzere; uzman görüşlerine göre, 21. Yüzyıl beceriler ile ilişkili 5 kazanım, 18 gösterge yer almaktadır. Bu sonuçlar bilişsel gelişim alanına yer alan toplam 21 kazanımdan 5 kazanımın ve toplam 113 göstergedan 18 göstergenin 21. Yüzyıl becerileri ile ilişkili olduğunu göstermektedir.

Tablo-5. MEB Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Dil Gelişim alanı Kazanımları ve Göstergelerin 21. Yüzyıl Becerileri Açısından Dağılımı

P21 PLATFORMU 21 YÜZYIL BECERİLERİ SINIFLANDIRMASI		21. yüzyıl becerilerine yönelik kazanımlar	21. yüzyıl becerilerine yönelik göstergeler
	Öğrenme ve Yenilenme becerileri	<p>Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar.</p> <p>Kazanım 8. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.</p>	<p>Göstergeler Sözel yönergeleri yerine getirir. Dinlediklerini/izlediklerini açıklar. Dinledikleri/izledikleri hakkında yorum yapar</p> <p>Göstergeler Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir. Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına anlatır. Dinlediklerini/izlediklerini resim, müzik, drama, şiir, öykü gibi çeşitli yollarla sergiler.</p>
	Yaşam ve Kariyer Bec		
	Bilgi Medya ve Teknoloji Becerileri	<p>Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.</p> <p>Kazanım 10. Görsel materyalleri okur.</p>	<p>Göstergeler Çevresinde bulunan yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumayı taklit eder. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar.</p> <p>Göstergeler Görsel materyalleri inceler. Görsel materyalleri açıklar. Görsel materyallerle ilgili sorular sorar. Görsel materyallerle ilgili sorulara cevap verir. Görsel materyalleri kullanarak olay, öykü gibi kompozisyonlar oluşturur.</p>
	Toplam: 4 Kazanım	Toplam: 15 Gösterge	

Tablo 5.'te görüldüğü üzere; uzman görüşlerine göre, 21. Yüzyıl beceriler ile ilişkili 4 kazanım, 15 gösterge yer almaktadır. Bu sonuçlar dil gelişim alanına yer alan toplam 12 kazanımdan 4 kazanımın ve toplam 72 göstergedan 15 göstergenin 21. Yüzyıl becerileri ile ilişkili olduğunu göstermektedir.

Tablo-6. MEB Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Sosyal Duygusal Gelişim

P21 PLATFORMU 21 YÜZYIL BECERİLERİ SINIFLANDIRMASI		Kazanımlar	Göstergeler
	Öğrenme ve Yenilenme becerileri	Kazanım 3. Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.	Göstergeler Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder. Nesneleri alışılmışın dışında kullanır. Özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturur.
	Yaşam ve Kariyer Becerileri	Kazanım 7. Bir işi veya görevi başarmak için kendini güdüler. Kazanım 17. Başkalarıyla sorunlarını çözer. Kazanım 6. Kendisinin ve başkalarının haklarını korur. Kazanım 9. Farklı kültürel özellikleri açıklar. Kazanım 16 Toplumsal yaşamda bireylerin farklı rol ve görevleri olduğunu açıklar.	Göstergeler Yetişkin yönlendirmesi olmadan bir işe başlar. Başladığı işi zamanında bitirmek için çaba gösterir. Göstergeler Başkaları ile sorunlarını onlarla konuşarak çözer. Arkadaşlarıyla sorunlarını çözemediği zamanlarda yetişkinlerden yardım ister. Gerekli zamanlarda uzlaşmacı davranır. Göstergeleri Haklarını söyler. Baskalarının hakları olduğunu söyler. Haksızlığa uğradığında neler yapabileceğini söyler. Baskalarının haklarını korumak için ne yapması gerektiğini söyler. Göstergeler Kendi ülkesinin kültürüne ait özellikleri söyler. Kendi ülkesinin kültürü ile diğer kültürlerin benzer ve farklı özelliklerini söyler. Farklı ülkelerin kendine özgü kültürel özellikleri olduğunu söyler Göstergeleri Toplumda farklı rol ve görevlere sahip kişiler olduğunu söyler. Aynı kişinin farklı rol ve görevleri olduğunu söyler
	Bilgi Medya ve Teknoloji Becerileri		
		Toplam : 7 Kazanım	Toplam : 16 Gösterge

Tablo 6.'da görüldüğü üzere; uzman görüşlerine göre, 21. Yüzyıl beceriler ile ilişkili 7 kazanım, 16 gösterge yer almaktadır. Bu sonuçlar bilişsel gelişim alanına yer alan toplam 17 kazanımdan 7 kazanımın ve toplam 53 göstergeden 16 göstergenin 21. Yüzyıl becerileri ile ilişkili olduğunu göstermektedir.

Tablo-7. 2013 Okul Öncesi Programının Kazanım ve göstergelerinin 21. Yüzyıl becerileri açısından sayıları

Gelişim Alanı	Genel Toplam Kazanımlar	21. Yüzyıl Becerilerine Yönelik Kazanımlar	Genel Toplam Göstergeler	21. Yüzyıl Becerilerine Yönelik Göstergeler
	f	f	f	f
Bilişsel gelişim	21	5	113	18
Dil alanı	12	4	72	15
Sosyal-duygusal	17	7	53	16

gelişim				
Motor gelişim	5	0	70	0
Öz bakım	8	0	35	0
Toplam		16		49

Tablo 7 incelendiğinde, uzman görüşlerine göre programda motor ve öz bakım alanlarında 21. Yüzyıl becerilerine yönelik kazanım ve göstergelerin yer almadığı görülmektedir.

Bununla birlikte uzman görüşlerine göre sosyal duygusal kazanımlarının 7' sinin bilişsel gelişim alan kazanımlarının 5'inin ve dil alanında ise 4'ünün 21. Yüzyıl becerilerine yönelik olduğu görülmektedir. Kazanımlar açısından, 21. Yüzyıl becerilerine en çok sosyal duygusal alanda 7 kazanımın ve bilişsel alanda 5 kazanımın yer aldığı belirlenmiştir. Çevre eğitimine yönelik en az amacın dil becerileri alanında 4 kazanımla olduğu belirlenmiştir. Uzman görüşlerine göre sosyal-duygusal alan göstergelerinin 16'sının ve bilişsel gelişim alan göstergelerinin 18'inin, dil gelişim alanında ise 15'inin 21. Yüzyıl becerilerine yönelik olduğu görülmektedir. Kazanımlar açısından, çevre eğitime yönelik kazanımların en çok öz bakım becerileri alanında 15 kazanımla yer aldığı belirlenmiştir.

Araştırmanın sonucunda, MEB 2013 Okul Öncesi Programının kazanım göstergeler bakımından yetersiz olduğu görülmektedir. Günümüzde iş dünyası ve siyasi liderler, okullardan öğrencilerin "21. yüzyıl becerileri" olarak anılan problem çözme, eleştirel düşünme, iletişim, işbirliği ve öz-yönetim gibi becerilerini geliştirmelerini istemektedir (National Research Council, 2012). Bu nedenle 21. Yüzyıl becerilerini geliştirmeye yönelik olarak eğitim programlarının geliştirilmesi, öğretmen ve öğretmen adaylarının bu konuda hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimler almaları önemlidir. Erken çocukluk dönemi çocuğun temel becerileri kazandığı dönem olarak düşünüldüğünde bu becerileri bu dönemde kazandırmanın önemi açıktır.

Literatür incelendiğinde 21. Yüzyıl becerileri ile ilgili az sayıda çalışmaya rastlanmış, okul öncesi eğitim programının bu beceriler açısından analizinin yapıldığı bir çalışmaya ise rastlanmamıştır. Göksun ve Kurt (2017) araştırmalarında, öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerilerinden en çok bilişsel becerilerini kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Kotluk ve Kocakaya (2015), fizik öğretiminde dijital öykülemelerin öğrencilerin 21.yy becerilerine etkisini öğrenci görüşleri açısından inceledikleri araştırmada, öğrenciler aktif bir rol aldıklarından yaşam ve meslek becerilerinin geliştiğini belirtmişlerdir. Günöç, Odabaşı ve Kuzu (2013), "21. yüzyıl öğrenci özelliklerinin öğretmen adayları tarafından tanımlanması: bir twitter uygulaması" adlı araştırmalarında amaç öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenci özelliklerini nasıl tanımladığını belirlemektir. Çalışma sonucunda öğretmen adaylarının tanımlamaları doğrultusunda 21.yüzyıl öğrenci özellikleri; kişisel beceriler (bilişsel, içsel/öz ve sosyal), araştırma ve bilgi edinme becerileri (araştırma, öğrenme ve bilgiyi edinme), yaratıcılık, yenilik ve kariyer becerileri (kariyer ve yenilik) ve teknoloji becerileri (kullanım ve yaygınlaştırma) olarak dört ana tema ve on altı tema altında tanımlanmıştır.

Okul öncesinde 21. Yüzyıl becerileri ile ilgili bir çalışmaya rastlanmasa da, bu becerilerden problem çözme, yaratıcılık, eleştirel düşünme gibi konularda pek çok araştırma bulunmaktadır. Tavlı (2007) tarafından yapılan çalışmada, 6 yaş grubu anasınıfı öğrencilerinin problem çözme becerileri cinsiyete göre karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve cinsiyetin çocukların problem çözme başarısı üzerinde etkili bir faktör olmadığı ortaya konmuştur. Jonassen (2000)'e göre, çocuklar yaşamlarının ilk yıllarından itibaren çok çeşitli problemlerle karşılaşır bunları çözerler.

Yaşar ve Aral (2010) tarafından yapılan çalışmada okul öncesi eğitim alan ve almayan çocukların yaratıcı düşünme becerileri incelenmiş, okul öncesi eğitim alan çocukların yaratıcı düşünme puanlarının, okul öncesi eğitim almamış çocukların puanlarından anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yuvacı ve Dağlıoğlu (2018) okul öncesi eğitim kurumunda bulunan sınıfların ortamlarının yaratıcılık düzeyi ile çocukların yaratıcılık düzeyi arasında pozitif yönde ancak düşük düzeyde ilişki olduğu sonucuna ulaşmış ve bu bulguyu öğretmenlerin okul ortamını çocukların ilgi, yetenek, beceri ve gereksinimleri doğrultusunda gerekli yaratıcı özellikler taşıyacak şekilde düzenleyemediklerini ya da çocukların yaratıcılıklarını ortaya koymalarını sağlayacak özellikte etkinlikler organize etmede zorlandıkları şeklinde açıklamışlardır.

Araştırmanın bulguları ve yapılmış olan araştırmalar ışığında, bundan sonraki araştırmalar için şu önerilerde bulunulabilir;

- 21. Yüzyıl becerilerinin erken çocukluk döneminde kazanımı önemli olduğundan okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarına hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimler verilmesi önerilebilir.
- Okul öncesi eğitim programına bu becerilerle ilgili kazanım ve göstergelerin eklenmesi önerilebilir.

Kaynakça

- Alisinanoğlu, F. & Bay, N. (2007). *Okul öncesi eğitim programlarının tarihsel gelişimi*. Tokat: XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. 5-7 Eylül 2007 Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Aygün, Ş., Atalay, N., Kılıç, Z., & Yaşar, S. (2016). Öğretmen adaylarına yönelik 21. Yüzyıl becerileri yeterlilik algıları ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(40), 160-175.
- Büyüköztürk Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem-A Yayıncılık.
- Göksun, O. D. ve Kurt, A. A. (2017). Öğretmen Adaylarının 21. yy. Öğrenen Becerileri Kullanımları ve 21. yy. Öğreten Becerileri Kullanımları Arasındaki İlişki. *Eğitim ve Bilim*, 42(190), 107-130. Doi: 10.15390/EB.2017.7089
- Günüç, S., Odabaşı, F. H. ve Kuzu, A. (2013). 21.Yüzyıl Öğrenci Özelliklerinin Öğretmen Adayları Tarafından Tanımlanması: Bir Twitter Uygulaması. *Journal of Theory and Practice In Education / Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(4), 436-455.
- Jonassen, D. H. (2000). Toward a design theory of problem solving. *Educational Technology Research And Development*, 48(4), 63-85.
- Kotluk, N., Kocakaya, S. (2015). 21.yüzyıl becerilerinin gelişiminde dijital öykülemeler: ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* *Journal of Research in Education and Teaching*, 4(2).
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2013). *Okul öncesi eğitimi programı*. Ankara. 10/09/2019 tarihinde <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/oooproram.pdf> internet adresinden erişilmiştir.
- National Research Council. (2012). *Education for life and work: Developing transferable knowledge and skills in the 21st century*. Committee on Defining Deeper Learning and 21st Century Skills, James W. Pellegrino and Margaret L. Hilton, Editors. Board on Testing and Assessment and Board on Science Education, Division of Behavioral and Social Sciences and Education. Washington, DC: The National Academies Press.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (OECD). (2009). 21 st century skills and competences for new millennium learners in OECD countries. *Education Working Papers*, 41
- Tavlı, B. S. (2007). *6 yaş grubu anasınıflı öğrencilerinin problem çözme becerilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tuğluk, M. N. ve Altın, G. (2018). *Liderlik ve sorumluluk*. Ed. Öğretim-Özçelik, A. D. ve Tuğluk, M. N. Eğitimde ve endüstride 21. yüzyıl becerileri içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Yaşar, M. C. ve Aral, N. (2010). Yaratıcı düşünme becerilerinde okul öncesi eğitimin etkisi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3(2), 201-209.
- Yuvacı, Z., Dağlıoğlu, H.E. (2018). Okul öncesi eğitim alan çocukların ve buldukları sınıf ortamının yaratıcılık düzeyleri arasındaki ilişkisinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 234-256.

Bu makale Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) lisansı ile lisanslanmıştır. Makalenin okuma, indirme, kopyalama, dağıtma ve yazdırma hakları herkes için kalıcı olarak serbest bırakılmıştır.

This article licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license and permanently free for everyone to read, download, copy, distribute and print.